

Profesor PŁ dr hab. Ewa Klima

Łódź, 31 października 2016 r.

Politechnika Łódzka

Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska

Instytut Inżynierii Środowiska i Instalacji Budowlanych

Zakład Gospodarki Przestrzennej i Geomatyki

Al. Politechniki 6, 90-924 Łódź

RECENZJA
w postępowaniu habilitacyjnym
dr LUCYNY PRZYBYLSKIEJ

1. Podstawa formalna i prawna recenzji

Podstawą formalną recenzji jest pismo Pana Dziekana Wydziału Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego prof. UG dr hab. Waldemara Surosza z dnia 5.10.2016 r. (L.dz.G010-3200/2016).

Podstawą prawną opinii jest Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym (...), (Dz. U. RP nr 65 poz. 595) wraz z późniejszymi zmianami wprowadzonymi Ustawą z dnia 18 marca 2011 r. *o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach naukowych i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw.*

Ponadto ocenę dorobku przeprowadzono stosując kryteria zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 roku *w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego*, (Dz. U. nr 196 , poz. 1165).

W recenzji oceniono monografię *Sakralizacja przestrzeni publicznych w Polsce*,

wskazaną przez Kandydatkę, jako osiągnięcie naukowe oraz dokonano oceny osiągnięć naukowo-badawczych, dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego, a także współpracy międzynarodowej na podstawie kryteriów sformułowanych w Rozporządzeniu.

2. Podstawowe dane o Kandydacie

Dr Lucyna Przybylska w 1997 r. ukończyła studia magisterskie na Uniwersytecie Gdańskim, na Wydziale Biologii, Geografii i Oceanografii. Tytuł pracy magisterskiej brzmiał: *Problemy środowiskowe w świadomości mieszkańców Gdyni*. W roku 1998 uzyskała tytuł magistra teologii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, Wydziale Teologicznym przedstawiając pracę magisterską pt. *Zakony i zgromadzenia zakonne w Gdyni w latach 1910-1997*.

Tytuł doktora Nauk o Ziemi w specjalności geografia religii Kandydatka uzyskała na Uniwersytecie Jagiellońskim, Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi broniąc rozprawy doktorskiej pt. *Kształtowanie przestrzeni sakralnej Gdyni w latach 1945-2002*. Promotorem w przewodzie był prof. dr hab. Antoni Jackowski, recenzentami byli prof. dr hab. Zygmunt Górka i prof. dr hab. Marek Dutkowski.

Od jedenastu lat Habilitantka związana jest z Instytutem Geografii Uniwersytetu Gdańskiego. W 2007 r. zatrudniona została na stanowisku adiunkta, najpierw w Katedrze Geografii Rozwoju Regionalnego, a od 2011 roku w nowo utworzonej Katedrze Gospodarki Przestrzennej.

Opinię opracowano po zapoznaniu się z:

- monografią pt. *Sakralizacja przestrzeni publicznych w Polsce*, wskazaną przez Kandydatkę, jako osiągnięcie naukowe,
- autoreferatem,
- zestawem załączników dokumentujących dorobek naukowy, zawodowy i dydaktyczny oraz
- załączonymi pracami naukowymi.

3. Ocena osiągnięcia naukowego

W autoreferacie Kandydatka wskazała, że Jej habilitacyjnym osiągnięciem naukowym, mającym stanowić istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej Geografia jest monografia:

Sakralizacja przestrzeni publicznych w Polsce

Podjęta przez Autorkę tematyka wpisuje się znakomicie w zagadnienia geografii w tym jednej z jej subdyscyplin geografii religii. Praca jest obszerną, bo liczącą 370 stron monografią. Składa się z siedmiu rozdziałów merytorycznych wstępu i zakończenia. Wstęp i trzy pierwsze rozdziały dają podbudowę teoretyczną do dalszych analiz prowadzonych na podstawie własnych badań empirycznych. Rozdziały teoretyczne napisane są przy wykorzystaniu niezwykle bogatej polskiej i obcej literatury – w bibliografii wykazano blisko 330 pozycji. Na badania własne składają się: analiza i krytyka piśmiennictwa, badania dokumentów, indywidualnych przypadków oraz obserwacja. Autorka pracuje według przedstawionych przez S. Leszczyckiego etapów badań - zbieranie i ocena materiałów faktograficznych, segregacja, klasyfikacja i opracowywanie zebranych materiałów, przedstawienie wyników. To podejście metodyczne jest spójne z całym podejściem metodologicznym.

Praca jest dobrze, choć skromnie ilustrowana. Materiał kartograficzny można uznać za poprawny metodycznie i dostosowany do potrzeb lecz mało nowatorski.

Główna hipotezą pracy brzmi: w latach 1989–2013 nastąpiła sakralizacja przestrzeni publicznych. Autorka w hipotezach pomocniczych przejmując także że:

- proces sakralizacji ma różne rodzaje i formy, które pojawiały się w latach 1989–2013 z odmienną intensywnością,
- zjawisko sakralizacji przestrzeni publicznych jest współcześnie zróżnicowane przestrzennie,
- sakralizacja przestrzeni publicznych jest zjawiskiem różnie ocenianym.

Wydaje się, że należałoby już na etapie wstępnej prezentacji hipotez nieco je rozszerzyć – co oznaczają różne formy czy różne oceny? Jak rozpatrywać zróżnicowanie przestrzenne – w mieście, innej jednostce osadniczej, w Polsce? Wątpliwości te rozwiane są dopiero w dalszej części pracy. Cele badawcze zamknięto w trzech punktach:

1. identyfikacja oraz opis rodzajów i form sakralizacji przestrzeni publicznych w Polsce.
2. próba wyjaśnienia i interpretacji procesu sakralizacji przestrzeni publicznych w kraju poprzez wskazanie jego czynników i uwarunkowań.
3. analiza dyskursu medialnego i wskazanie płaszczyzn sporu przeciwników i zwolenników wybranych przejawów sakralizacji przestrzeni publicznych w Polsce.

Za najciekawszy cel uznać należy próbę wyjaśnienia i interpretacji procesu sakralizacji.

Istotną wartością pracy jest zaproponowany i przebadany trójdzielny podział przejawów religii w przestrzeni. Autorka wyprowadza trzy typy sakralizacji przestrzeni publicznych: architektoniczną, tymczasową i nomenklaturową. Są one spójnie opisane i zaprezentowane w postaci kompletnego schematu. Podobnie zaprezentowano determinanty sakralizacji. Nie ma więc wątpliwości, że książka pisana jest w oparciu o spójną i oryginalną

koncepcję.

Za nowatorski uważam nie tylko podział na typy sakralizacji. Analiza aspektów nomenklaturowych jest szczególnie interesująca i nowa na gruncie geografii religii. W innych subdyscyplinach zagadnienia językowe i toponimiczne pojawiają się również tylko sporadycznie. W tym aspekcie badania dr Przybylskiej mają charakter pionierski.

Moje wątpliwości budzi sposób oceny procesów sakralizacji. Ta ocena ma bowiem głównie podstawy ilościowe – np. wzrost *vs.* spadek liczby obiektów czy nazw ulic. Mamy typy sakralizacji, dalej jej determinanty, ale nie mamy odniesienia jakościowego do procesu sakralizacji. Autorka prezentuje co prawda procesy i zjawiska desakralizujące i sakralizujące (strona 27, tabela 2), ale brak tu (zdecydowanie w części empirycznej i wnioskach) szerszego kontekstu, oderwania od przestrzeni i spojrzenia na procesy społeczne i polityczne w tej przestrzeni zachodzące. Pozwoliłoby to na określenie znaczenia poszczególnych form sakralizacji. Mam oczywiście świadomość, że jestem bogatsza o trzy lata doświadczeń i trzy lata obserwacji przestrzeni publicznych w Polsce. Dzisiaj procesy zawłaszczania, banalizacji, „populicyzacji” publicznej sfery sacrum widoczne są wyraźniej niż wtedy gdy omawiana praca powstawała. Dzisiaj zatem poddać można w wątpliwość czy, tak jak chciała L. Przybylska trzy lata temu, proces sakralizacji zachodzi głównie z pobudek religijnych.

Nowatorstwa dopatrywać się można także w zakresie przestrzennym pracy. Po raz pierwszy bodaj w polskiej literaturze przedmiotu mamy do czynienia z pracą prezentującą aspekty sakralizacji zarówno przestrzeni zurbanizowanych jak i nieurbanizowanych. Niestety tak ambitnie postawiony cel – opis różnych przestrzeni, zrealizowany mógł być tylko na podstawie niereprezentatywnych studiów przypadków i analiz ogólnodostępnych, mocno zagregowanych choć reprezentatywnych danych statystycznych.

Rozumienie przestrzeni przez Habilitantkę nawiązuje do twardego, klasycznego podejścia (paradygmatu), w polskiej geografii obecnego bodaj od jej zarania. Można tu doszukać się koncepcji przestrzeni wg S. Leszczyckiego – obiektywnej, mierzalnej, wypełnionej obiektami dającymi opisać się matematycznie (lokalizacja). Jest to postawa badawcza, którą Habilitantka konsekwentnie prezentuje od początku swojej naukowej kariery i którą deklaruje we wstępie książki. Jest to świadomy wybór, przedstawiony w opozycji do omawianych szeroko innych podejść. Logicznym następstwem przyjęcia tzw. paradygmatu klasycznego jest inwentaryzowanie i opisywanie rzeczywistości ze stosunkowo słabym wyjaśnieniem prezentowanych zjawisk. Praca jest więc zdecydowanie bardziej eksploracyjna niż eksplanacyjna i dominują w niej walory poznawcze.

Do walorów pracy zaliczam również niezwykle skrupulatny przegląd literatury. W pierwszych trzech rozdziałach Autorka prezentuje podstawowe definicje i koncepcje – sakralizacji, jej uwarunkowań i przejawów. Odwołuje się do literatury polskiej i obcej, geograficznej, religioznawczej, socjologicznej, językoznawczej i innej. Prezentacja ma charakter krytyczny. Brak jest jednak mocnych, syntetycznych podsumowań. Wywód jest bardziej przedstawieniem różnych stanowisk a nie poszukiwaniem własnej definicji. Wyjątek stanowi rozdział poświęcony czynnikom i uwarunkowaniom manifestacji religii

w przestrzeni. Autorka zamyka go zdaniem-mapą (za Hackettem) porządkującą determinanty przejawów religii w przestrzeniach publicznych. Zwracam uwagę, że jednak ciągle nie ma tu wyjaśnienia a jedynie opis.

Bardzo jasno chcę podkreślić, iż uważam, że w geografii, tak jak i w innych naukach społecznych, mogą obok siebie funkcjonować z powodzeniem różne podejścia metodologiczne. Wybór podejścia klasycznego nie jest wadą. Więcej, dostrzegam w nim korzyści. Przede wszystkim jest to uprawianie geografii nierozmytej interdyscyplinarnością – uważam, że książka jest „geograficzna” i to mimo obfitego cytowania przedstawicieli innych dyscyplin. Opis przestrzeni, inwentaryzacje, typologie i klasyfikacje to szczególnie umiejętność geografów, którą łatwo przełożyć na zadania aplikacyjne.

4. Ocena pozostałej istotnej aktywności naukowo badawczej Kandydata

4.1. Autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopiśmie znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR)

W bazie JCR znajduje się 1 artykuł opublikowany przez Kandydatkę, po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Jest to zamieszczony w czasopiśmie *Geografie* tekst pt. *Memorial crosses in Poland: a commonplace and contested element of public roads* (2015).

Odnotować w tym miejscu trzeba, że kolejny artykuł został przyjęty do druku. Jest to tekst we współautorstwie z M. Czepczyńskim pt. *Landscape sacralisation in post-communist Poland*. Artykuł ma się ukazać w 2016 r. (vol. 132,4). Udział Habilitantki wynosi 85%, a odpowiednie potwierdzenie przyjęcia do druku zamieszczono w przedstawionej do oceny dokumentacji.

4.2. Autorstwo zrealizowanych oryginalnych osiągnięć projektowych, konstrukcyjnych i technologicznych

Brak

4.3. Udzielone patenty międzynarodowe lub krajowe

Brak

4.4. Wynalazki, wzory użytkowe i przemysłowe, które uzyskały ochronę i zostały wystawione na międzynarodowych lub krajowych wystawach lub targach

Brak

4.5. Autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych nieznajdujących się w bazie JCR

Po uzyskaniu stopnia doktora dr Lucyna Przybylska opublikowała:

- 1 monografię samodzielnie,
- 1 monografię we współautorstwie (wkład 25%),
- 19 rozdziałów w monografiach i wydawnictwach zwartych w języku polskim,
- 2 rozdziały w monografiach w języku angielskim, jedna o zasięgu międzynarodowym,
- 17 artykułów w czasopismach naukowych z listy „B” MNiSW, tylko jedna z tych publikacji powstała we współautorstwie (wkład Habilitantki 75%), 3 artykuły ukazały się w języku angielskim, czasopisma, w których publikowano artykuły mają zasięg ogólnokrajowy (np. *Prace Geograficzne* Uniwersytetu Jagiellońskiego, *Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego* Polskiego Towarzystwa Geograficznego) i międzynarodowy (np. *Geographia Polonica*),
- 1 artykuł w czasopiśmie naukowym z listy „C” MNiSW,
- 5 artykułów w czasopismach zagranicznych nieznajdujących się na listach MNiSW, w tym w czasopismach w Rumunii i Rosji,
- 7 publikacji popularno-naukowych,
- 8 publikacji przed doktoratem.

Cechy charakterystyczne dorobku dr Lucyny Przybylskiej określić można następująco:

- skoncentrowanie na tematyce geografii religii,
- bardzo duża samodzielność – tylko 5 prac na 63 wszystkich opublikowanych w ciągu kariery zawodowej habilitantki to prace współautorskie,
- dobre parametry statystyczne dotyczące liczby publikacji i ich punktacji – wg aktualnych wartości liczba zgromadzonych przez habilitantkę punktów po uzyskaniu

stopnia doktora wynosi 346,

- stały i systematyczny wzrost aktywności publikacyjnej – liczbowy i przede wszystkim jakościowy przyrost publikacji – publikowanie w ostatnich latach w czasopismach z bazy JCR,
- zasięg ponadregionalny dorobku, rozpoznawalność w polskiej geografii religii,
- wprowadzenie do polskiej geografii religii zagadnień związanych z hierotoponią i sakralizacją przestrzeni publicznych, co ma także pożądaną w naszej dyscyplinie wymiar aplikacyjny,
- udział publikacji w języku angielskim,
- wyraźne połączenie tematyki publikacji naukowych z tematyką publikacji popularno-naukowych i działalnością dydaktyczną.

4.6. Autorstwo lub współautorstwo opracowań zbiorowych, katalogów, zbiorów, dokumentacji prac badawczych i ekspertyz

Habilitationka była koordynatorem III tomu monografii o Gdyni (*Gdynia w Unii Europejskiej. Spójność społeczna i terytorialna*, 2016). Współredaguje także internetowe czasopismo *Tutoring Gedanensis*.

4.7. Sumaryczny *impact factor* publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR)

Wartości wynoszą odpowiednio dla prac opublikowanych i przyjętych do druku:

- opublikowane: 0,558,
- z uwzględnieniem artykułów przyjętych do druku: 0,987.

4.8. Liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS)

Brak cytowania w WoS. Natomiast w bazie PoP 38 cytowań, bazie Google Scholar 33 cytowania.

4.9. Indeks Hirscha opublikowanych prac według bazy Web of Science (WoS)

Indeks Hirscha wg WoS wynosi 0. Natomiast Indeks Hirscha opublikowanych prac według bazy PoP i bazy Google Scholar – 3 (dane z 31 października 2016).

4.10. Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach

Kandydatka dwukrotnie była kierownikiem projektów badawczych:

1. kierownik i główny wykonawca projektu: *Sakralizacja przestrzeni publicznych w Polsce*; realizacja: od sierpnia 2012 do listopada 2014; finansowanie: konkurs OPUS 3 Narodowego Centrum Nauki (2011/03/B/HS1/00394),

2. kierownik projektu: *Zróżnicowanie przestrzeni sakralnej Gdyni*; realizacja 2008 rok; finansowanie: konkurs na badania własne Uniwersytetu Gdańskiego (BW 1540-5-0287-5).

4.11. Międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność naukową

Kandydatka otrzymała Nagroda Rektora Uniwersytetu Gdańskiego II stopnia za rok akademicki 1995/1996.

4.12. Referaty wygłoszone na międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub naukowo - technicznych

Doktor Przybylska wygłosiła łącznie 30 referatów na konferencjach krajowych i międzynarodowych. Cztery z nich prezentowała poza granicami kraju, dalsze 7 na konferencjach międzynarodowych w Polsce, pozostała na konferencjach krajowych. Warto odnotować, że trzy z konferencji międzynarodowych odbywały się w wiodących ośrodkach naukowych i pod auspicjami znakomicie rozpoznawalnych w świecie geograficznym organizacji – European Association of Geographers (konferencja w Brugii), Royal Geographical Society with Institute of British Geographers (konferencja w Londynie) i Arbeitskreises für historische Kulturlandschaftsforschung in Mitteleuropa, Uniwersytet w Bonn (konferencja w Heidelbergu).

Można odnotować, że Kandydatka prowadziła sesje tematyczne i bloki wystąpień na konferencjach międzynarodowych. Dowodzi to nie tylko jej dobrego przygotowania

merytorycznego, ale także czynnego posługiwania się fachową angielszczyzną.

Aktywność Habilitantki na tym polu uznać należy za dużą odnotowując jednocześnie, że wykorzystwała Ona we właściwy sposób środki pozyskane w ramach grantów.

5. Ocena dorobku dydaktycznego popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej

5.1. Uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych

Kandydatka brała udział w trzech projektach dydaktycznych:

1. *Rozwój Edukacji Akademickiej* – cykl konferencji organizowanych przez Uniwersytet Gdański,
2. *PWP: Uniwersytet Jutra: Umiejdzynarodowienie wykształcenia w Uniwersytecie Gdańskim*, współpraca z Uniwersytetem Houston-Downtown, projekt współfinansowany przez Europejski Fundusz Społeczny,
3. Projekt interdyscyplinarnej współpracy dydaktycznej tutorów akademickich UG w oparciu o metode1 *Design Thinking*, projekt finansowany w ramach Funduszu Innowacji Dydaktycznych Uniwersytetu Gdańskiego.

Dodatkowo Kandydatka wzięła udział w kursie dydaktyki akademickiej (2014) i cyklu spotkań seminaryjnych *Dobrym zwyczajom akademickim w naukach przyrodniczych* (2014).

5.2. Udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych oraz udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji

Udział w konferencjach wymienionych w pkt. 4.12.

Doktor Lucyna Przybylska była dwukrotnie członkiem komitetów organizacyjnych konferencji naukowych – w 2016 r. organizowanej przez Jej macierzysty ośrodek ogólnopolskiej konferencji *Geografia wobec wyzwań współczesności. 70-lecie Gdańskiego Ośrodka Geograficznego* oraz w 2016 r. międzynarodowej konferencji *The Sacral Landscape and Remembrance in a Postsecular Age - Churches, Crosses and Cemeteries*, organizowanej m.in. przez Uniwersytet Łódzki.

W 2008 r. Habilitantka weszła w skład komitetu naukowego Ogólnopolskiej Konferencji

Naukowej *Drogi św. Jakuba Apostoła w Polsce. Stan badan i organizacja*, organizowanej m.in. przez Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ.

5.3. Otrzymane nagrody i wyróżnienia

Kandydatka nie otrzymała innych niż wcześniej wymienione nagród.

5.4. Udział w konsorcjach i sieciach badawczych

Kandydatka nie uczestniczyła w konsorcjach badawczych.

5.5. Kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych oraz we współpracy z przedsiębiorcami

Kandydatka nie kierowała takimi projektami.

5.6. Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism

Habilitantka jest współzałożycielką i zastępcą redaktora naczelnego czasopisma poświęconego dydaktyce w szkołach wyższych – *Tutoring Gedanensis. Czasopismo Tutees i Tutorów*. Taką inicjatywę uważam za niezwykle cenną.

5.7. Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych

Od 2008 roku Kandydatka jest członkiem Polskiego Towarzystwa Geograficznego. W 2013 r. współtworzyła powołaną w jej ramach Komisję Geografii Religii.

Od 2008 roku Kandydatka jest członkiem Instytutu Bałtyckiego.

5.8. Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki

Dorobek dydaktyczny i organizatorski Habilitantki uznać należy za znaczący.

W swojej karierze nauczyciela akademickiego prowadziła 15 przedmiotów na kierunkach geograficznych (geografia i gospodarka przestrzenna) oraz po jednym na Wydziale Biologicznym, na Wydziale Ekonomicznym i Instytucie Historii UG. Zakres tematyczny wskazuje na dobrą ogólnogeograficzną wiedzę Habilitantki. Warto podkreślić, że wśród tych przedmiotów były seminaRIA i pracownie magisterskie i licencjackie.

Na ogromne uznanie zasługuje ciągłe doskonalenie przez Kandydatkę swoich umiejętności i wiedzy dydaktycznej. Dowodem tego są zdobyte przez nią certyfikaty:

- Certyfikat Tutora, wydany przez Szkołę Tutorów Collegium Wratislaviense, 2014,
- Certyfikat Praktyka Tutoringu, wydany przez Szkołę Tutorów Collegium Wratislaviense, 2015.

Uzyskaną wiedzę dr Przybylska wykorzystuje w pracy ze studentami, jako tutor (patrz pkt. 5.9.).

Wyżej (pkt. 5.1.) opisano udział Habilitantki w innych programach, w tym międzynarodowych, podnoszących kompetencje dydaktyczne – *Rozwój Edukacji Akademickiej, PWP: Uniwersytet Jutra: Umiejętności międzynarodowe wykształcenia w Uniwersytecie Gdańskim*, projekt interdyscyplinarnej współpracy dydaktycznej tutorów akademickich UG. Propagowany przez Habilitantkę model nauczania akademickiego jest w Polsce wysoce nowatorski a trud jego wdrażania uznać należy za bardzo potrzebny i użyteczny dla całej społeczności akademickiej.

Dorobek Habilitantki wskazuje na Jej zaangażowanie w życie Wydziału – udział w organizacji konferencji, promotorstwa, promowanie wiedzy z zakresu dydaktyki w szkole wyższej. Konieczne jednak zwrócić uwagę należy na jej związek z miejscem zamieszkania i pracę na rzecz lokalnej społeczności i Gdyni – praca z młodzieżą gimnazjalną, wspieranie merytoryczne Towarzystwa Miłośników Gdyni i Muzeum Miasta Gdyni.

Jako swój dorobek popularyzatorski Kandydatka wskazała przygotowane przez siebie recenzje publikowane w *Roczniku Gdynskim, Czasopiśmie Geograficznym, Kwartalniku Geograficznym*. Recenzowała m.in. pozycje takie jak *Geografia Polityczna* (Otok, 1997) i *Geografia człowieka. Podejścia behawioralne* (Wamsley, Lewis, 1997). Chcę podkreślić, że dobór recenzowanych prac świadczy o szerokich horyzontach Kandydatki i pozwala stwierdzić, że jej działalność publikacyjna skoncentrowana na geografii religii ma solidne podstawy w geografii społeczno-ekonomicznej.

5.9. Opieka naukowa nad studentami

Promotorstwo 5 prac magisterskich i 34 licencjackich na kierunku geografia.

Opieka tutorska nad studentami III roku na kierunku gospodarka przestrzenna i na kierunku geografia. Prowadzony tutoring – geografia religii.

5.10. Opieka naukowa nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego

Kandydatka jest promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim mgr. Łukasza Mroza. Tytuł rozprawy brzmi *Geneza, funkcjonowanie i perspektywy rozwoju Drogi św. Jakuba w Polsce*. Praca jest pisana w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego, promotorem jest dr hab. Elżbieta Bilaska-Wodecka.

Od 2011 r. dr Przybylska jest opiekunem Koła Naukowego Doktorantów w Instytucie Geografii UG.

5.11. Staż w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich

Kandydatka dwukrotnie brała udział w wymianie w ramach LPP-Erasmus Programme i na zaproszenie niemieckich uczelni prowadziła wykłady w języku angielskim:

1. Universität Potsdam, Poczdam, 2010,
2. Universität Leipzig, Lipsk, 2011.

5.12. Ekspertyzy i inne opracowania wykonane na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców

Kandydatka wykonała recenzję wydawniczą na zlecenie Muzeum Miasta Gdyni –

B. Mikołajczuk, M. Zakroczymskiej *Gdyńskie kapliczki, figury i krzyże* (2011), Studia i Materiały Muzeum Miasta Gdyni, seria III, Katalog nr 1, Gdynia, ss. 167.

5.13. Udział w zespołach eksperckich i konkursowych

W 2012 r. Kandydatka była jurorem w konkursie wiedzy o regionie podczas Sejmiku Krajoznawczego w Rumii, wygłaszała także wykład inauguracyjny dla Sejmiku. Tytuł wykładu *Geografia religii Pomorza*.

5.14. Recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych

Kandydatka sześciokrotnie recenzowała artykuły w czasopismach krajowych w tym dla uznanych w polskiej geografii *Peregrinus Cracoviensis* (2015) i *Prac Komisji Krajobrazu Kulturowego* (2016).

Kandydatka nie była recenzentem w projektach międzynarodowych.

6. Podsumowanie i wniosek końcowy

Podsumowując dorobek dydaktyczny Kandydatki pozwolę sobie przywołać słowa prof. Antoniego Jackowskiego, który mówiąc o powinnościach samodzielnego pracownika nauki stwierdził, że ma on być wychowawcą nowych pokoleń geografów i oczekuje się po nim że będzie promotorem w przewodach doktorskich. Wydaje mi się, że dr Lucyna Przybylska jest taką osobą. Jest bardzo dobrze przygotowana merytorycznie i dydaktycznie. Już posiada doświadczenie w pracy z doktorantami. Jest jednym z niewielu nauczycieli akademickich, którzy doskonałą swój warsztat, a spostrzeżeniami i doświadczeniami dzielą się z innymi kolegami.

Działalność popularyzatorska Kandydatki jest nie mniej znacząca i świadczy o zaangażowaniu w życie lokalnej społeczności. Także z dorobku naukowego wyczytać można bardzo pozytywny lokalny, gdyński patriotyzm. Dokumentowanie przestrzeni, pomoc w jej odczytywaniu to bez wątpienia nasz, geografów obowiązek. Tym lepiej gdy jest on spełniany z przekonaniem i oddaniem.

Aktywność naukową Habilitantki uważam za dobrą. Analizując jej dorobek po uzyskaniu stopnia doktora wyraźnie dostrzec można postęp ilościowy jak i jakościowy. Realizacja grantów badawczych na pewno przyczyniła się do „usamodzielnienia” merytorycznego i organizacyjnego Kandydatki. Liczba publikacji, miejsca publikacji, udział w konferencjach świadczą o realizacji przemyślanej ścieżki zawodowej. Jestem przekonana, że żadne z podjętych działań nie jest przypadkowe. Pod względem merytorycznym podobną spójnością charakteryzują się publikacje dr Przybylskiej. Nie ma tu mowy o publikacjach przyczynkarskich. Habilitantka jest rozpoznawalną w Polsce reprezentantką geografii religii. Przyjęte na początku drogi podejście do dyscypliny – tradycyjne i klasyczne widzenie przestrzeni jest konsekwentnie prezentowane w kolejnych pracach. Stanowi to dla współczesnej polskiej geografii rozmytej nieco interdyscyplinarnością wartość samą w sobie.

Tak też oceniam przedstawione przez dr Lucynę Przybylską osiągnięcie habilitacyjne

w postaci monografii. Stanowi ona (monografia) istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej Geografia.

Uważam, że Habilitantka spełnia wymagania stawiane przez Ustawę z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z p6:zn. zm.).

W związku z tym wnioskuję do Komisji Habilitacyjnej oraz Rady Wydziału Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego o nadanie dr Lucynie Przybylskiej stopnia doktora habilitowanego Nauk o Ziemi w dyscyplinie Geografia.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'E. Klima', with a long horizontal flourish extending to the right.

prof. PŁ dr hab. Ewa Klima